

Μέσα Ατομικής Προστασίας

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΠΡΟΝΟΙΑΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Εισαγωγή

Οι περί Ελαχίστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρήση στην Εργασία Εξοπλισμών Ατομικής Προστασίας) Κανονισμοί του 2001 ενσωματώνουν τη σχετική Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην κυπριακή νομοθεσία. Σκοπός των Κανονισμών είναι να διασφαλίσουν ότι οι βασικές απαιτήσεις που ρυθμίζουν την προμήθεια και τη χρήση των Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) εφαρμόζονται σε όλες τις περιπτώσεις όπου απαιτείται η χρήση ΜΑΠ. Οι Κανονισμοί θέτουν βασικές αρχές για την αποτελεσματική χρήση των ΜΑΠ, τις οποίες όλοι οι εργοδότες πρέπει να ακολουθούν.

Το έντυπο αυτό εξηγεί ποιες είναι οι βασικές απαιτήσεις των Κανονισμών και δίνει συμβουλές για τους τρόπους με τους οποίους οι απαιτήσεις αυτές μπορούν να εφαρμοστούν.

Τι είναι τα ΜΑΠ

Τα ΜΑΠ ορίζονται από τους πιο πάνω Κανονισμούς ως «κάθε εξοπλισμός τον οποίον πρόσωπο στην εργασία πρέπει να φορά ή να κρατά για να προστατεύεται από έναν ή περισσότερους κινδύνους για την ασφάλεια ή την υγεία του στην εργασία, καθώς και κάθε συμπλήρωμα ή εξάρτημα του εξοπλισμού που εξυπηρετεί αυτόν τον σκοπό». Στα ΜΑΠ συμπεριλαμβάνονται τα κράνη ασφάλειας, τα γάντια, τα προστατευτικά ματιών, ο ρουχισμός έντονου χρώματος, τα παπούτσια ασφάλειας, οι ζώνες ασφάλειας καθώς και ενδύματα που παρέχουν προστασία από καιρικές συνθήκες.

Μερικοί τύποι εξοπλισμού δεν καλύπτονται από τους Κανονισμούς, κυρίως τα συνήθη ενδύματα εργασίας και οι στολές που δεν προορίζονται ειδικά για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας, καθώς και τα αθλητικά είδη.

Υποχρέωση των εργοδοτών για παροχή και χρήση των ΜΑΠ

Στις περιπτώσεις όπου ο κίνδυνος δεν μπορεί να αποφευχθεί με άλλα τεχνικά μέσα, ή με μέτρα συλλογικής προστασίας, ή με διαφορετικές μεθόδους, ή διαδικασίες οργάνωσης της εργασίας, **χορηγούνται ΜΑΠ δωρεάν** από τον εργοδότη και χρησιμοποιούνται από τους εργαζομένους.

Επειδή οι αποτελεσματικότητα των ΜΑΠ μπορεί εύκολα να επηρεαστεί, π.χ. με ακατάλληλη χρήση και συντήρηση, πρέπει αυτά πάντοτε να θεωρούνται ως η τελευταία γραμμή άμυνας και να χρησιμοποιούνται μόνο όταν ο κίνδυνος δε μπορεί με επάρκεια να τεθεί υπό έλεγχο με άλλα μέσα ή μέτρα.

Υποχρεώσεις αυτοεργοδοτούμενων για χρήση ΜΑΠ

Οι αυτοεργοδοτούμενοι είναι υποχρεωμένοι να αποκτούν και να χρησιμοποιούν τα κατάλληλα ΜΑΠ όταν υπάρχει κίνδυνος για την υγεία και την ασφάλεια τους και εφόσον ο κίνδυνος αυτός δεν μπορεί να ελεγχθεί ικανοποιητικά με άλλους τρόπους.

Αξιολόγηση της καταλληλότητας των ΜΑΠ από εργοδότες και αυτοεργοδοτούμενους

Για να επιλεγούν τα σωστά ΜΑΠ, πρέπει να μελετηθούν προσεκτικά οι διάφοροι κίνδυνοι στους χώρους εργασίας. Αυτό θα βοηθήσει στο να γίνει εκτίμηση του τύπου του ΜΑΠ που είναι κατάλληλος για να προστατεύσει τους εργαζόμενους από τους κινδύνους, αλλά και για να επιτρέψει τη διεξαγωγή της συγκεκριμένης εργασίας που πρέπει να γίνει.

Ο προμηθευτής των ΜΑΠ, πρέπει να είναι σε θέση να δίνει συμβουλές για τους διάφορους τύπους ΜΑΠ που προμηθεύει καθώς και για την καταλληλότητά τους για τις συγκεκριμένες εργασίες. Σε ορισμένες περιπτώσεις ίσως είναι αναγκαίο να λαμβάνονται συμβουλές από ειδικούς, ή τον κατασκευαστή των ΜΑΠ.

Παράγοντες για την αξιολόγηση της καταλληλότητας των ΜΑΠ

Οι πιο κάτω παράγοντες πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όταν αξιολογείται η καταλληλότητα των ΜΑΠ:

1. Τα ΜΑΠ είναι κατάλληλα για τους ενεχόμενους κινδύνους και τις συνθήκες στον χώρο

εργασίας όπου μπορεί να υπάρχει έκθεση στους κινδύνους; Για παράδειγμα τα προστατευτικά μέσα των ματιών, που είναι σχεδιασμένα για να παρέχουν προστασία από γεωργικά φάρμακα, δεν παρέχουν ικανοποιητική προστασία στο πρόσωπο κάποιου που χρησιμοποιεί ηλεκτρικό τροχό (electric grinder) για κοπή μετάλλου ή πέτρας.

2. Τα ΜΑΠ προστατεύουν επαρκώς από τον κίνδυνο χωρίς να δημιουργούν νέους κινδύνους;
3. Μπορεί το ΜΑΠ να ρυθμιστεί σύμφωνα με τις ανάγκες του χρήστη;
4. Έχει ληφθεί υπόψη η κατάσταση της υγείας των προσώπων που χρησιμοποιούν το συγκεκριμένο ΜΑΠ;
5. Ποιες είναι οι ανάγκες της εργασίας και ποιες οι απαιτήσεις που τίθενται στον χρήστη; Για παράδειγμα, το χρονικό διάστημα που θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί το ΜΑΠ, η φυσική προσπάθεια που χρειάζεται να καταβάλει ο εργαζόμενος για την εκτέλεση της συγκεκριμένης εργασίας και οι ανάγκες ορατότητας και επικοινωνίας.
6. Σε περίπτωση που χρησιμοποιούνται περισσότερα από ένα ΜΑΠ, αυτά είναι συμβατά μεταξύ τους; Για παράδειγμα, η χρήση συγκεκριμένου τύπου αναπνευστικής συσκευής εμποδίζει τη σωστή εφαρμογή προστατευτικών μέσων για τα μάτια;

Βασικά είδη ΜΑΠ και ενδεικνυόμενη χρήση

ΜΑΤΙΑ

Κίνδυνοι: Πιτσιλίσματα χημικών ουσιών ή λιωμένου μετάλλου, θραύσματα, σκόνες, αέρια, ατμοί, ακτινοβολία.

Επιλογές: Γυαλιά με βραχίονες, γυαλιά-προσωπίδες που καλύπτουν εν μέρει το πρόσωπο, γυαλιά προστασίας από τις ακτινοβολίες, προσωπίδες και κράνη για ηλεκτροσυγκόλληση, κ.λπ.

ΚΕΦΑΛΙ ΚΑΙ ΛΑΙΜΟΣ

Κίνδυνοι: Κτύπημα από ιπτάμενα σώματα ή πίπτοντα αντικείμενα, κίνδυνος πρόσκρουσης της κεφαλής, περιτύλιξη μαλλιών.

Επιλογές: Βιομηχανικά κράνη, κασκέτα, σκούφοι, κουκούλες, κ.λπ.

ΑΚΟΗ

Κίνδυνοι: Ήχος υψηλής έντασης

Επιλογές: Ωτοασπίδες, ωτοσφραγίδες.

ΑΝΑΠΝΟΗ

Κίνδυνοι: Σκόνη, ατμοί, αέρια, ατμόσφαιρες με ανεπαρκή συγκέντρωση οξυγόνου.

Επιλογές: Διηθητικές συσκευές που συγκρατούν σκόνες, αέρια και ραδιενεργές σκόνες, αναπνευστικές συσκευές, συσκευές και εξοπλισμοί για δύτες, κ.λπ.

ΣΩΜΑ

Κίνδυνοι: Ακραίες θερμοκρασίες, ακτινοβολία, δυσμενείς καιρικές συνθήκες, πιτσίλισμα χημικών ουσιών ή λιωμένου μετάλλου, ψεκασμός από διαρροές υψηλής πίεσης ή από πιστόλια ψεκασμού, πτώση, κτύπημα ή διάτρηση, μολυσμένη σκόνη, υπερβολικό ντύσιμο ή χαλαρά ρούχα με κίνδυνο περιτύλιξης (να πιαστούν από κινούμενα μέρη) .

Επιλογές: Ενδυμασίες, γιλέκα, σακάκια και ποδιές προστασίας από τις μηχανικές και χημικές προσβολές, θερμαινόμενα γιλέκα, ποδιές προστασίας από τις ακτινοβολίες Χ, εξοπλισμός προστασίας από πτώσεις, κ.λπ.

ΧΕΡΙΑ ΚΑΙ ΜΠΡΑΤΣΑ

Κίνδυνοι: Γδαρσίματα, ακραίες θερμοκρασίες, κοψίματα και διατρήσεις, κτυπήματα, χημικές ουσίες, ηλεκτροπληξία, μόλυνση δέρματος, ασθένειες ή μολύνσεις, δονήσεις.

Επιλογές: Γάντια κατά των μηχανικών προσβολών, (διατρήσεις, κοψίματα, κραδασμοί, κ.λπ.), γάντια για χημικές ουσίες, γάντια για ηλεκτρική μόνωση για χρήση από ηλεκτρολόγους, γάντια για προστασία από τη θερμότητα και περικάρπια διαφόρων ειδών, κ.λπ.

ΠΟΔΙΑ ΚΑΙ ΚΝΗΜΕΣ

Κίνδυνοι: Υγρασία, δημιουργία ηλεκτροστατικού ηλεκτρισμού, γλιστρήματα, κοψίματα και διατρήσεις, πίπτοντα αντικείμενα, πιτσιλίσματα χημικών ουσιών ή λιωμένου μετάλλου, γδαρσίματα.

Επιλογές: Μπότες και παπούτσια ασφαλείας με προστατευτικό μέταλλο (ή και με μέταλλο στο ενδιάμεσο της σόλας), μπότες και καλύπτρες μπότων για προστασία από τη θερμότητα ή το κρύο, περικνημίδες, κ.λπ.

Παράδειγμα:

Ένας χειριστής δεντροκοπτικής μηχανής χρειάζεται τον ακόλουθο εξοπλισμό:

- (1) Κράνος ασφάλειας
- (2) Ωτοασπίδες ή ωτοσφραγίδες
- (3) Προστατευτικά μέσα για τα μάτια
- (4) Ρουχισμό που να έχει καλή σωματική εφαρμογή και να είναι άνετος
- (5) Γάντια με προστατευτική προσθήκη στο πίσω μέρος του αριστερού χεριού για τον δεξιόχειρα χειριστή
- (6) Προστασία για τις κνήμες (γκέτες)
- (7) Μπότες ασφάλειας με κάλυμμα προστασίας δακτύλων και κατασκευασμένες από ανθεκτικά υλικά για προστασία από τις αλυσίδες των αλυσοπρίονων.

Εκπαίδευση

Ο χρήστης πρέπει να είναι ενήμερος για την αναγκαιότητα χρήσης των ΜΑΠ, τότε πρέπει να χρησιμοποιούνται, να επιδιορθώνονται, ή να αντικαθίστανται και ποιες είναι οι δυνατότητες ή οι περιορισμοί τους. Γι' αυτό οι εργοδότες πρέπει να παρέχουν εκπαίδευση στα πρόσωπα που χρησιμοποιούν τα μέσα αυτά και να τους ενημερώνουν για τυχόν εξελίξεις πάνω σε θέματα ατομικής προστασίας.

Επίβλεψη

Σημαντική είναι επίσης και η ύπαρξη επίβλεψης ως προς τη σωστή χρήση των ΜΑΠ. Επειδή τα ΜΑΠ είναι η τελευταία επιλογή προστασίας, αφού όλοι οι άλλοι τρόποι προστασίας που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν έχουν μελετηθεί, είναι σημαντικό να χρησιμοποιούνται καθόλη τη διάρκεια της έκθεσης στον κίνδυνο. Δεν πρέπει να επιτρέπονται εξαιρέσεις ούτε για τις εργασίες που διαρκούν «μόλις λίγα λεπτά».

Οι εργοδότες οφείλουν να ελέγχουν τακτικά τη χρήση των ΜΑΠ και να διερευνούν πλήρως όλους τους λόγους για τους οποίους οι εργαζόμενοι δεν τα χρησιμοποιούν.

Σήμανση

Η κατάλληλη σήμανση επιβάλλεται να υπάρχει στους χώρους εργασίας, ώστε να υπενθυμίζει την ανάγκη για τη χρήση των ΜΑΠ.

Συντήρηση

Τα ΜΑΠ πρέπει να ελέγχονται και να φυλάγονται κατάλληλα όταν δεν χρησιμοποιούνται. Για παράδειγμα, να αποθηκεύονται σε ξηρό και καθαρό ερμαράκι, ή στην περίπτωση μικρότερων αντικειμένων, όπως γυαλιά ασφάλειας, μέσα σε κουτί ή θήκη. Τα ΜΑΠ πρέπει να διατηρούνται καθαρά και σε καλή κατάσταση και πρέπει να ακολουθούνται πιστά οι οδηγίες του κατασκευαστή.

Απλή συντήρηση των ΜΑΠ μπορεί να γίνεται από τον εκπαιδευμένο χρήστη αλλά πιο εξειδικευμένες επιδιορθώσεις πρέπει να γίνονται μόνο από ειδικούς.

Για αποφυγή απώλειας χρόνου, συστήνεται όπως υπάρχουν πάντα διαθέσιμα κατάλληλα ΜΑΠ για αντικατάσταση.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ

Όλα τα ΜΑΠ πρέπει να φέρουν τη σήμανση CE, δηλαδή πρέπει να πληρούν τις πρόνοιες των περί των Βασικών Απαιτήσεων (Μέσα Ατομικής Προστασίας) Κανονισμών του 2018 (Κ.Δ.Π. 205/2018), που δημοσιεύτηκαν στις 18.4.2003 και τέθηκαν σε εφαρμογή την 1.5.2004, καθώς επίσης και της σχετικής νομοθεσίας.

Σχετική νομοθεσία

1. Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Νόμοι του 1996 έως (αρ. 2) του 2015.
2. Οι περί των Βασικών Απαιτήσεων (Μέσα Ατομικής Προστασίας) Κανονισμοί του 2018 (Κ.Δ.Π. 205/2018).
3. Οι περί Ελάχιστων Προδιαγραφών Ασφάλειας και Υγείας (Χρήση στην Εργασία Εξοπλισμών Ατομικής Προστασίας) Κανονισμοί του 2001 (Κ.Δ.Π.470/2001).
4. Οι περί Διαχείρισης θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 173/2002).

Σημεία που πρέπει να θυμάστε

Υπάρχουν άλλοι τρόποι που αν εφαρμοστούν δεν επιβάλλουν τη χρήση των ΜΑΠ και με τους οποίους οι κίνδυνοι μπορούν να ελεγχθούν αποτελεσματικά, π.χ. χρήση τεχνικών ή διαδικαστικών μέτρων προστασίας;

Αν όχι, βεβαιωθείτε ότι:

- Έχουν χορηγηθεί ΜΑΠ.
- Τα ΜΑΠ παρέχουν ικανοποιητική προστασία για τον σκοπό που θα χρησιμοποιηθούν.
- Αυτοί που χρησιμοποιούν τα ΜΑΠ είναι κατάλληλα εκπαιδευμένοι για την ασφαλή χρήση τους.
- Τα ΜΑΠ επιστρέφονται στον κατάλληλο χώρο αποθήκευσής τους μετά τη χρήση.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα του Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας
www.mlsi.gov.cy/dli

ή να απευθύνεστε στα Επαρχιακά Γραφεία Επιθεώρησης Εργασίας σε όλες τις πόλεις
Λευκωσία: 22879191, Λάρνακα: 24805237, Λεμεσός: 25827200
Πάφος: 26822715 Αμμόχωστος: 23819750

Γ.Τ.Π. 305/2019-3.000

Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Εκτύπωση: RPM Lithographica Ltd